

I. Gün/Açılış Konuşmaları: (30 Mayıs 2009, 10:00–10:30)

Sezai Babakuş,
Abhazya'nın Dostları Sözcüsü

Ismail Ünal,
Beşiktaş Belediye Başkanı

Halit Kakinç,
İstanbul Bilgi Üniversitesi Dekanı

ABHAZYA'NIN ÖZGÜRLÜK, BARIŞ VE HUKUK MÜCADELESİ

Sezai Babakuş

Abhazya'nın Dostları Sözcüsü

Değerli konuklar, değerli basın mensupları, sevgili dostlar Abhazya'nın Dostları adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum...

İki gün boyunca Abhazya'yı ve Kuzey Kafkasya'yı konuşup tartışacağız. İki gün boyunca dünyanın önde gelen Kafkasya uzmanını dinleyecek, düne ve bugüne dair bilgilerimizi pekiştirecek, Kafkasya'nın geleceğine yönelik bakışımızı zenginleştireceğiz.

Kafkasya, jeo-stratejik konumu ile tarih boyunca dünyanın egemen güçlerinin ilgi odağı ve çekişme alanı oldu. Başta Abhazlar ve Adigeler olmak üzere tüm Kafkas halkları, sahip oldukları coğrafya için çok büyük bedeller ödedi. Savaşlarda sürgünlerde büyük acılar yaşadı, yaşıyor. Yetmezmiş gibi, Kafkasya son 20 yıldır "vazgeçilmez enerji koridoru" sıfatı ile uluslararası rekabetin "yakıcı" merkezi haline geldi...

Hatırlanacağı üzere 1990 başlarında Sovyetler Birliği'nin parçalanmasının hemen ardından yaşanan savaşlarla (Osetya-Gürcistan, Abhazya-Gürcistan ve Rusya-Çeçenistan savaşları) istikrarsızlığa ve güvensizliğe sürüklenen bölge, nihayet, 10 Ağustos 2008'de Gürcistan'ın Güney Osetya'ya yeniden saldırısı, savaşa Rusya'nın müdahalesi ve peşinden 1993'den beri "de facto" bağımsız olan Abhazya ve Güney Osetya'nın Rusya tarafından 26 Ağustos 2008'de "bağımsız ülke" olarak tanınmasıyla yeni bir sürece girdi.

Bu konferansta, bu sürecin devamının nasıl sağlanacağı üzerinde kafa yoracağız, Kafkasya'da oluşan yeni dengeleri anlamaya çabalayacağız; Rusya, ABD, AB ve Türkiye'nin bölge politikalarını değerlendireceğiz. Tüm bunlara Kafkasya-Diyaspora ilişkilerini ekleyerek geleceğe ilişkin analizler yapacağız.

Hiç kuşku yok ki, Kafkasya'da olup bitenler Türkiye'yi yakından ilgilendirmektedir. Bu ilgi, Kafkasya'nın Türkiye'ye "komşu bölge" olmasından ya da uluslararası çıkar hesaplarından ötedir, öte olmak zorundadır. Zira Türkiye ile Kafkasya arasında yakın tarihi-kültürel bağlar bulunmaktadır. Kafkasya'dakinden kat be kat fazla Çerkes (Abhaz ve Adige) nüfusu Türkiye'de yaşamaktadır. Ve Türkiye'de yaşayan Çerkesler Kafkasya'da olup bitenle doğrudan ilgilidir, taraftır. Ve hergeçen gün ilgileri artmakta, taraflıkları güçlenmektedir. Bugün Kafkasya'yı İstanbul'da konuşuyor olmamızın nedeni de budur.

Diyaspora, baştan beri, hiçbir tereddüte yer bırakmayacak biçimde Abhazya'nın haklı davasının yanında oldu, Abhazya halkının özgürlük, hukuk ve barış mücadelesini destekledi. Bu desteğin bundan sonra da artarak devam edeceğinden hiç kuşku yoktur. Bize göre Abhazya'nın bağımsızlığı tartışılmazdır, vazgeçilemezdir, geriye döndürülemezdir.

Kafkasya savaştan yoruldu, olağanüstülükten bıktı. Barış ve istikrar arıyor. Kafkas halkları artık savaş kahramanı olarak değil, siyasal, sosyal, kültürel gelişimin kahramanları olmak istiyor. Demokrasilerini güçlendirmek ve refah düzeylerini yükseltmek istiyor...

Bu konferansın, salonda bulunan hepimizin katkısıyla, Kafkasya'nın barış, istikrar ve refah içinde gelişimine fikri destek sağlayacak bir platform olmasını diliyorum.

Bu konferans Abhazya'nın Dostları inisiyatifinden ilgili arkadaşlarımızın fedakar emekleriyle kumarıldı. Elbette Beşiktaş Belediye Başkanlığı ile İstanbul Bilgi Üniversitesi destek vermeseydi, ve elbette davetimize lütfedip katılan konuk konuşmacıların bizi yüreklendiren samimi destekleri olmasaydı bunu başaramazdık.

Emek veren, katkı veren, katılan herkese teşekkür ediyorum.

BEŞİKTAŞ'IN KAFKASYA İLE ÖRTÜŞEN KADERİ

Ismail Ünal

Beşiktaş Belediye Başkanı

Sevgili dostlar, Beşiktaş Belediyesi olarak bizim de katkımızla gerçekleştirilen bu konferansa dünyanın çeşitli ülkelerinden ve Türkiye'nin değişik bölgelerinden gelerek katkı veren hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Bu denli önemli bir etkinliği gerçekleştirmemizi sağlayan Abhazya'nın Dostları'na ve iki gün boyunca bize ev sahipliği yapacak olan İstanbul Bilgi Üniversitesi'ne teşekkür ediyorum. Bilgi Üniversitesi'nin, hergeçen gün eğitim standartlarını yükseltmenin yanı sıra, Türkiye'yi ve dünyayı yakından ilgilendiren sosyal, kültürel ve siyasal alanlarda öncü rol üstlenen, toplumsal sorumluluk bilinci ile bu alanlarda yürütülen çalışmalarını destekleyen yaklaşımını kutlamak istiyorum. Bu etkinliğe katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Bizim belediye olarak bu tür etkinliklere katkımız ve katılımımız konusunda birkaç söz söylemek isterim. Bize göre, yerel yönetimlerin çalışma alanları sadece temizlik işleriyle, yeşil alan bakımıyla sınırlı değildir, olmamalıdır. Belediyeler toplumu yakından ilgilendiren tüm alanlarda görev almalı, toplumsal sorumluluk projelerini desteklemelidir. Yerel yönetimlerin görev alanları kendi sınırları içinde olup bitenlerden de ibaret değildir, ülkede olup bitenler, dünyada olup bitenler, bizim belediyecilik anlayışımızın kapsama alanına girmektedir. İnsanlığı ilgilendiren tüm sosyal projeler ilgi alanımızdadır. Burada da Türkiye'yi yakından ilgilendiren, Türkiye'deki büyük Çerkes diasporası için hayati önem taşıyan Abhazya'nın ve Kafkasya'nın konuşulup tartışılacağı bir platform olması itibarıyla yer almaktayız. Özgürlüğüne düşkün bir millet olarak yakın çevremizdeki özgürlük mücadelelerine destek vermek üzere buradayız. Beşiktaş Belediyesi olarak bu anlayıştan yola çıkarak bugün sizlerle beraberiz.

Sevgili dostlar, iki yıldır Beşiktaş sınırları içerisinde, Beşiktaş'ın deniz kıyısında 1864 büyük Çerkes sürgününü anmak üzere siz dostlarla birlikte oluyoruz. Beşiktaş bu sürgünde Kafkasya'dan buraya gelen insanların, yaşayanların önemli bir bölümünün Kefken gibi karaya çıktığı yerlerden biridir. Beşiktaş'ın Kafkasyalılar için önemi ve anlamı büyüktür. Özellikle Akaretler'de yoğunlaşan Çerkes yerleşiminin ilk sosyal ve kültürel örgütlenmelerine burada hayat verdiğini, Çerkes Örnek Okulu'nun, Çerkes Teavün Cemiyeti'nin, Çerkes Kadınları Teavün Cemiyeti'nin burada yeşerdiğini, dahası uzun süre genel sekreter olarak görev yaptığım Türkiye'nin en köklü spor kulüplerinden Beşiktaş'ın yine bu camianın öncülüğünde burada kurulduğunu hatırlarsak, Beşiktaş Belediyesi'nin

neden bu etkinliklere destek verdiğini daha iyi anlayabiliriz. Beşiktaş'ın Kafkasya ile kader ortaklığı tarihidir ve çok büyük anlam taşımaktadır.

Beşiktaş'ın tarihi önemi sadece orada karaya çıkanlarla sınırlı değildir. Oradan denize açılarak değişime öncülük eden insanlarla da önemi büyüktür. Mustafa Kemal Atatürk, 16 Mayıs'ta günü, Akaretler'deki annesiyle vedalaştıktan sonra yine o bölgeden asker uğurlama motoruyla açıkta bulunan Bandırma vapuruna hareket ediyor ve bizi bugüne taşıyan büyük özgürlük ve bağımsızlık mücadelesini böyle başlatıyor. Bu özgürlük ve bağımsızlık mücadelesinde, hiçbir tereddüte yer vermeden, herkes gibi Çerkesler de en önde saf tutuyor. Gördüğünüz gibi Beşiktaş'ın, yakın tarihin özgürlük mücadeleleriyle örülmüş, özdeşleşmiş bir konumu var. Düşününüz, sizin köklerinle beslenen mücadele azmi bizi bugünlere taşıdı. Türkiye'nin bağımsızlık mücadelesinde sizlerin emeklerini, sizlerin mücadelesini, sizlerin azmini hep gördük, hep yaşadık. Mustafa Kemal'le birlikteliğinizi, Türkiye'yle birlikteliğinizi hep gördük, hep yaşadık.

Biliyoruz ki ezilenler başkaldırır ve birgün mutlaka kazanırlar. Hep birlikte büyük acılar çektik. Sonunda kazandık ve bugünkü düzeye birlikte ulaştık. Mustafa Kemal'in önemli bir sözü vardır: "Bağımsızlık benim kaderimdir." Sizler, geçmişte ve bugün, burada ve Kafkasya'da gösterdiğiniz mücadele azminizle, özgürlüğe düşkünlüğünüzle kutlanmayı fazlasıyla hak ediyorsunuz. Hepinizi kutluyorum.

KAZANAN, BARIŞ VE DEMOKRASİ OLSUN

Halit Kakinç

İstanbul Bilgi Üniversitesi Dekanı

Bize aynen sözcük anlamındaki canlarımız kadar yakın – Canlar Ülkesi'nin – Abhazya'nın geleceğinin tartışılacağı bu çok önemli toplantıya şeref verdiniz. Hepinizi Bilgi Üniversitesi adına yürekten selamlıyorum. Hoşgeldiniz.

Konu gerçekten Türkiye için de çok ama çok önemli. Onlarca yıldır bu ülkede yaşayan 500 bin Abhaz ile 3 milyon Adige...yine Kafkasya / Gürcistan kökenli Acaralar... Türkiye'nin Kafkaslar ile olan tarihsel bağlantısından doğan sorumluluklar... Görevler.... Yararlar.... Türkiye'nin doğal misyonu... Gürcistan Devleti ile olan ilişkileri.... Beklentiler... Eksikler... Tutulması gereken yollar... Hepsi iki gün boyunca birer birer ele alınacak.

Dahası diyorlarda – en ağırlıklı olarak Türkiye'de yaşamakta olan Abhaz kökenli insanlarımızın, Bağımsız Abhazya için gerekli özverilerde bulunup bulunmadıkları da sorgulanacak. Yeri geldiğinde , bu konuda bir ilgisizlik var ise eleştirilecek de...

Eski Doğu Bloku ile Avrupa / Atlantik arasındaki kırmızı çizgi irdelenecek. Türkiye'nin hızla değişen dünyada yeni politikalar üretip üretmediği – üretiyorsa, bu politikaların yeterli ve sağlıklı olup olmadığı gibi tereddütler masaya yatırılacak.

Sanırım, en fazla da şu sorulara cevap aranacak: 1. Olanca zorluklara rağmen yaşatılan bu çiçeği burnundaki devletin statüsü, tüm tarafların kabul edebileceği bir çözüme nasıl kavuşturulacak?.. 2. Statü belirsizliği yüzünden bu ülkeye uzanmakta psikolojik engeller yaşayan yatırımcıların önlerindeki engeller nasıl ve ne zaman kaldırılacak? 3. Türkiye, genel olarak olaya Gürcistan'ın tezleriyle yaklaştığı şeklindeki suçlamalara karşı, kendisinden beklenen ulaşım- yatırım – sivil oluşumlar gibi işbirliklerine bundan böyle hız verecek mi?

Kafkasya'nın güneybatısında ortaya çıkan yeni durumun Türkiye tarafından nasıl okunacağı önemli. Bize göre, Türkiye daha da gecikmeden Kafkasya'daki tarihten bağlı olduğu yakınlarının geleceğini rahatlatmaya ve güvence altına almaya yarayacak yeni politikalar üretmelidir.

Bölgesel Barış Programı, kağıt üzerinde dönemsel mecburiyetler yüzünden dilendirilen hoşça sözcüklerden ibarettir. Tek başına yetmez. Bölgesel Kalkınma Programı, Abhazya öncelikli olarak başlatılmalı...Ve bu programın her aşamasında Türkiye başı çekmeli, öncü görevi üstlenmelidir.

Abhazya, arada geçen zaman içerisinde devlet olabileceğini kanıtlamıştır. Arada tek tek aksamalar olsa da, Abhazya artık bir devlettir. Herkesçe tanınması, sadece bir süreçten ibarettir. Esas mücadelesi, insanlık ailesinin kalkınmış onurlu bir üyesi olma uğraşı ise şimdi başlamıştır. Ve kendisine inanan tüm dostlarından el vermelerini beklemektedir.

Türkiye'deki Abhaz-Adige işadamlarına, müteahhitlere, girişimcilere seslenmek istiyorum... Orta Asya'ya, Azerbaycan'a, Tataristan'a, Başkurdistan'a gidiyorsunuz- biraz da ilgi oklarınızı Abhazya'ya çevirin...Yapacak çok iş var ve bu işleri üstlenmek sizlere düşer. Abhazya, inanılmaz bir coğrafyada inanılmaz bir turizm cennetidir. Karadeniz'deki Akdeniz'dir. Turizmi canlandırmak Abhazya'nın ekonomisini canlandırır ve bu işler de yine Türkiyeli yatırımcıları beklemektedir. İklimi ve toprağı ile turizmin yanısıra tarım cenneti olmaya da aday bir ülke olan Abhazya ile bu konuda da en geniş bir işbirliğine gidilmelidir.

2014 Sochi Olimpiyatları, büyük bir fırsattır. Bu büyük organizasyonda Türkiyeli yatırımcılar yerini almalıdır. Sohum Havaalanı'nın onarılıp çağdaş bir duruma getirilmesi de Türkiye kökenli bir sermayenin işi olmak gerekir.

Ve çuvaldızı sahiplerine batırıyorum: Diaspora... Ey Diaspora...Türkiyede yaşayan Abhazlar ve Adigeler... Sizlere sesleniyorum. Ben demiyorum ki, hepiniz hemen yaşamakta olduğunuz ülkeyi terk edip geri dönün. Ama bir kısmınız bunu yapabilir, çifte vatandaşlıklar alınabilir, oralarda mülkler edinilebilir. Yatırımlar yapılır. İşler kurulur. Demografik destek verilerek nüfus azlığı konusundaki menfi propagandalara set çekilebilir.

Tabiatıyla, diaspora, TC üzerinde yoğun bir talep baskısı yaratarak Türkiye-Abhazya arasında düzenli yolcu taşımacılığının da kapılarını açabilir. Açmalıdır.

Dostlar...En açık ifadesiyle geleceğe yönelik sorun şudur: Sıkıntılar giderilmezse, Abhazya, Rusya'nın kucacağına zorla itilmiş olur. Ya da yeniden Gürcistan tarafından yutulur. Ve bunca emek , bunca kan ve gözyaşı boşa gider. Yazık olur. Ve böyle bir fırsat kimbilir bir daha ne zaman doğar. Allah bilir.

İki Abhaz özdeyişini hatırlatmak istiyorum. Birincisi, 'Milletin işini millet çözmelidir' der. Mesaj, doğrudan Abhaz ve Adige diasporasına yönelik gibidir. Türkiye'yi Abhazya konusunda harekete geçirmekte birincil görev diasporanıdır.

İkinci özdeyiş, biraz hüznü bir hatırlatmadır sanki: 'Ağaç köküyle ayakta, insan ise akrabalarıyla.....'

Abhazya'daki özverili kahramanların soydaşları, sizlere sesleniyorum: Akrabalarınızın ayakta kalabilmeleri için gün bugündür.... Gün bugün. Egoist davranılırsa, yarın çok geç olabilir.

Abhaz-Adige diasporası , Şeyh Şamil nağmelerine alkış tutmak, 100 küsur yıl

öncesinin anlarından dem vurmak ve masalarını Çerkes / Abhaz tavuğu ile süslemek dışında somut bir baskı unsuru olabilme işlevini üstlenebilecek mi?

Bu toplantının, konferansın, sempozyumun –adı her ne olursa olsun– öncelikle Kafkas diasporasını harekete geçirici olacağını umut etmek istiyorum. Ve sözlerimi çok ama çok eski bir Abhaz özdeyişi ile bitirmek istiyorum : Ölü'ye yaramayan diri'yi de bitirir!

Sevgili Canlar... Bağımsız Abhazya'nın dostları.... Ölüler hayırla yad edilsin ama, Diriler'in de bitmemesi için artık elele verilsin.... Bağımsız Abhazyaya 'ya destek olunsun. Kazanan, barış ve demokrasi olsun...

Bu anlamlı toplantının bu yolda yararlı olmasını dilerim.